

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHLOGIE ȘI ARTE
CATEDRA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

CURRICULUM UNIVERSITAR
la unitatea de curs
TEHNOLOGII DIDACTICE INCLUZIVE

Ciclul II – studii superioare de master

Codul și denumirea domeniului general de studiu: 011 Științe ale educației
Denumirea programului de master: Managementul educației incluzive

Autor:
conf. univ., dr., Maria PERETEATCU

(semnătura)

Bălți, 2018

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației

Proces-verbal nr. 9 din 09.09.2016

Șeful Catedrei de științe ale educației [Signature] conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la Consiliul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Proces-verbal nr. 9 din 06.10.2016

Decanul Facultății de Științe ale educației, Psihologie și Arte

[Signature] conf. univ., dr. Lora CIOBANU

Revizuit:

conf. univ., dr., Maria PERETEATCU

conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației

Proces-verbal nr. 1 din 02.09.2018

Șeful Catedrei de științe ale educației [Signature] conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la Consiliul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Proces-verbal nr. 1 din 05.09.2018

Decanul Facultății de Științe ale educației, Psihologie și Arte

[Signature] conf. univ., dr. Lora CIOBANU

INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea: Științe ale educației, Psihologie și Arte

Catedra: Științe ale educației

Domeniul general de studiu: 011 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: master de profesionalizare

Denumirea specialității/ programului de master: Managementul educației incluzive

Administrarea unității de curs: Tehnologii didactice incluzive

Codul unității de curs/ modulului	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			curs	seminarii	laborator	Studiu individual		
S.01.O.106	6	180	20	28	-	132	Examen	Română

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul I, semestrul I

Statutul: obligatorie

INFORMAȚIE REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC (CADRELE DIDACTICE)

Numele, prenumele: Pereteatcu Maria

Titlul și gradul științific: conferențiar universitar, doctor

Informație de contact: blocul nr.6, aula 650, 0231 52 484, 069529765

E-mail: maria.pereteatcu@gmail.com

Orele de consultații: luni 14.00 -16.00

Consultațiile se oferă atât în regim „față-în-față”, cât și prin utilizarea poștei electronice.

Numele, prenumele: Rusov Veronica

Titlul și gradul științific: lector universitar

Informație de contact: blocul nr.6, aula 645, 069518344

E-mail: vmrusov@mail.ru

Orele de consultații: miercuri 14.00 - 16.00

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Scopul unității de curs vizează consolidarea și dezvoltarea competențelor personalului din învățământul general privind proiectarea și organizarea procesului educațional prin adecvarea tehnologiilor didactice la necesitățile copilului.

Cursul va pune în evidență metodele utilizate în procesul educațional în general, și, în particular, cele selectate pentru asistența individualizată a copiilor cu CES, trebuie să aibă un caracter funcțional, să se bazeze pe buna cunoaștere a particularităților de dezvoltare a copilului, să fie orientate spre asigurarea progresului în dezvoltarea acestuia.

În unitatea de curs se regăsesc precizări terminologice privind tehnologiile educaționale, sunt specificate funcțiile metodelor didactice. De asemenea, sunt exemplificate modalități de evaluare a eficienței strategiilor didactice. Un aspect care urmează a fi examinat și cunoscut îl reprezintă identificarea tehnologiilor educaționale adecvate, în funcție de tipul de inteligență caracteristic copilului. Cunoașterea tipologiei inteligențelor multiple, în clasificarea Dr. Howard Gardner, poate servi drept suport pentru cadrele didactice în selectarea strategiilor educaționale pentru copilul cu CES. În era tehnologiilor informaționale, tot mai mult se utilizează metodele educaționale moderne, prin accesarea variatelor procedee de utilizare a Tehnologiilor informaționale de comunicare (TIC). Softurile educaționale, utilizate cu măiestrie de tot mai multe cadre didactice, devin tot mai atractive în actul învățării și al evaluării progresului copiilor.

COMPETENȚE PREALABILE/PRE-RECHIZITE

Pentru realizarea eficientă a finalităților unității de curs, studenții trebuie să posede competențe de studiere critică a documentelor curriculare, analiză și discutarea realizărilor și tendințelor din învățământul contemporan; cunoașterea standardelor profesionale ale cadrelor didactice; explicarea și interpretarea ideilor, proceselor precum și conținuturilor teoretice și practice specifice pedagogiei, psihologie și didacticii generale; proiectare, promovare și evaluarea activităților didactice; utilizarea unei varietăți de metode, procedee și tehnici de predare-învățare-evaluare.

COMPETENȚELE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI

CP1.2.Explicarea rolului conceptelor, documentelor de politici și actelor legislative internaționale și naționale în implementarea educației incluzive.

CP2.3.Rezolvarea problemelor cu referire la organizarea procesului de evaluare a copilului

CP3.3.Rezolvarea problemelor cu referire la acordarea suportului educațional la nivelul școlii;

CP4.2. Explicarea esenței și modalităților de proiectare, elaborare a adaptărilor curriculare și ambientale pentru copiii cu cerințe educaționale speciale

CP5.3.Rezolvarea unor probleme complexe privind eficiența tehnologiilor didactice incluzive.

CP6.4.Fundamentarea deciziilor cu referire la dezvoltarea parteneriatului educațional.

CT1. Aplicarea principiilor, normelor și valorilor eticii profesionale.

CT2. Relaționarea eficientă în cadrul echipei plurispecializate.

CT3. Autocontrolul formării profesionale.

FINALITĂȚILE CURSULUI

La finele studierii cursului studentul va fi capabil:

- să definească conceptele, teoriile, metodele și principiile specifice adaptărilor curriculare și să definească conceptele, teoriile, metodele și principiile specifice adaptărilor curriculare și de mediu educațional;
- să identifice strategiile didactice eficiente în asistența educațională a copiilor cu CES;
- să adapteze mediul educațional, curriculumul și materialele didactice la necesitățile de învățare a copiilor cu CES;
- să exerseze metode didactice stimulative pentru educația diferențiată și personalizată;
- să realizeze activități de lucru în grup în clasa incluzivă;
- să creeze situații educative care să faciliteze exersarea stilului propriu de învățare.

CONȚINUTURI

Nr	Tema	Număr de ore	
		prelegeri	seminar e
Prelegeri			
	1. Tehnologiile didactice incluzive: aspecte conceptuale 1.1. Specificul relației metodă-formă-mijloc. 1.2. Funcțiile metodelor didactice. 1.3. Principii de alegere a metodelor didactice.	2	-
	2. Diferențierea și individualizarea instruirii. 2.1. Funcțiile vizate de organizarea activităților diferențiate. 2.2. Principiile clasei diferențiate. 2.3. Modalități de realizare a diferențierii la nivelul structurii de organizare a învățământului, formelor de organizare, conținutului și metodologiei.	2	4

3. Valorificarea teoriei inteligențelor multiple 3.1. Caracteristicile inteligențelor multiple. 3.2. Identificarea tipului de inteligență. 3.3. Elaborarea sarcinilor în funcție de tipul de inteligență.	2	2
4. Stilurile de învățare 4.1. Caracteristicile stilurilor de învățare. 4.2. Identificarea stilului de învățare. 4.3. Elaborarea sarcinilor în funcție de stilul de învățare.	2	4
5. Învățarea interactivă 5.1. Modelul educațional promovat de pedagogia interactivă. 5.2. Pedagogia interactivă versus pedagogia clasică. 5.3. Rolurile și comportamentele dezirabile în instruirea interactivă. 5.4. Elevul și profesorul în procesul educațional interactiv. 5.5. Sugestii psihopedagogice pentru o instruire interactivă.	2	2
6. Învățarea prin cooperare 6.1. Etapele învățării prin cooperare. 6.2. Rolurile și regulile utile. 6.3. Modalități de formare a grupurilor. 6.4. Metode de învățare în grup.	2	4
7. Strategii de suport individualizat în învățarea copiilor cu diferite categorii de CES 7.1. Strategii de învățare a cititului, scrisului, matematicii. 7.2. Strategii didactice adaptate la învățarea copiilor cu dificultăți de învățare, cu întârziere/dizabilitate mintală, cu deficiență de auz, cu dizabilitate de văz, cu dizabilități fizice, cu tulburări de limbaj, cu tulburări emoționale și de comportament, hiperactivi cu deficit de atenție 7.3. Strategii de dezvoltării a autocontrolului, abilităților de cooperare, respectului de sine.	6	10
8. Elaborarea și adaptarea materialelor didactice 8.1. Principiile FLEXIBILE pentru adaptarea materialelor didactice. 8.2. Etapele de elaborare a materialelor didactice. 8.3. Tehnica Easy read.	2	2
Total	20 ore	28 ore

STRATEGII DE PREDARE – ÎNVĂȚARE UTILIZATE

Metodele didactice utilizate în predarea unității de curs sunt centrate pe student (prelegerea interactivă, conversația euristică, explicația, dezbateră, analiza documentelor legislative, studiul de caz, problematizarea, modelarea, metode de lucru în grup (pălăriile gânditoare, cubul, mozaic, bulgărele de zăpadă, proiectul de grup etc.), metode de stimulare a metacogniției (pagina de jurnal, eseul, jurnal dublu, eseu de 5 minute, scrierea reflexivă, 3-2-1 etc.), de evaluare (teste, referate, lucrări individuale, eseuri, studii de caz, probe scrise, orale și combinate).

ACTIVITĂȚI DE STUDIU INDIVIDUAL

Tipul activității	Nr. ore
1. Studiul notițelor de curs, suportului de curs, manualelor, ghidurilor, articolelor din reviste și culegeri.	22
2. Documentarea suplimentară în bibliotecă, pe internet, pe teren etc. în baza bibliografiei recomandate.	20

3. Elaborarea a 10 studii de caz care vor reflecta aplicarea strategiilor didactice adaptate la învățareacopiilor cu difirite categorii de CES (cudificultăți de învățare, cu întârziere/dizabilitate mintală, cu deficiență de auz, cu dizabilitate de vâz, cu dizabilități fizice, cu tulburări de limbaj, cu tulburări emoționale și de comportament, hiperactivi cu deficit de atenție, autism)	20
4. Elaborarea a 18 sarcini de lucru diferențiate în baza stilului de învățare la3 discipline la alegere.	10
5. Elaborareareferatului cu tema „Metode de învățare prin colaborare”.	20
6. Elaborarea eseului „Dezvoltarea calităților de subiect la elevul cu CES”.	10
7. Elaborarea unui mini-ghid de strategii de învățare a cititului, scrisului, matematicii.	20
8. Adaptarea a 5 texte la o disciplină la alegere prin aplicarea tehnicii Easy read.	10
Total	132

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică *Regulamentul cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți* aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În cadrul unității de curs sunt planificate și realizate activități de evaluare inițială, curentă și finală, ținând cont de necesitățile studenților și prin negocierea cu aceștia a formei, a metodelor și a instrumentelor de evaluare.

Evaluare inițială poate fi realizată prin discuție, chestionare, testare, probă de evaluare, interviu etc. Notele obținute la evaluarea inițială nu se înscriu în registrul grupei academice și nu influențează nota finală la unitatea de curs, ci servesc drept punct de reper în proiectarea și realizarea activităților din cadrul unității de curs.

Evaluarea curentă se realizează pe parcursul procesului educațional și se efectuează în cadrul orelor de curs și a orelor de seminar prin diverse modalități: testări, referate, realizarea sarcinilor de lucru individual, lucrări individuale (în cazul absențelor motivate), portofolii, studii de caz etc. Pot fi propuse probe scrise, orale și combinate. Formele concrete de evaluare sunt stabilite de Catedra de științe ale educației la începutul fiecărui an de studii.

Numărul notelor obținute la probele de control pe parcursul semestrului va fi egal cu numărul de credite, prevăzute la unitatea de curs în planul de învățământ, dar nu mai mic de 3 (trei). Una dintre note va fi rezultatul evaluării obligatorii în cadrul orelor de curs. Dacă studentul nu a obținut minimul stabilit din punctajul evaluărilor curente pentru activitățile din timpul semestrului, repetarea unității de curs și a tuturor activităților aferente este obligatorie. Evaluarea curentă reflectă rezultatele formării profesionale în timpul activităților auditoriale și cele ale lucrului individual.

Media curentă include notele cumulate în cadrul probelor de evaluare (curs, seminar) și notele pentru activitatea individuală.

Prezența la curs este obligatorie în proporție de minim 70% și ea condiționează prezentarea studentului la examen. Studenții devin responsabili de studierea conținutului, realizarea sarcinilor și lucrărilor de laborator în cazul absențelor motivate și nemotivate.

Studentul este admis la evaluarea finală în cazul în care a realizat prevederile curriculare

Evaluarea finală se realizează prin examen (oral, scris, combinat). Forma de examinare este negociată cu fiecare grupă academică și aprobată de Catedra de științe ale educației

Nota finală la disciplină însumează rezultatul evaluării curente (activitatea în cadrul cursului, seminarelor, rezultatul lucrului individual) și nota obținută la examen.

Rezultatul evaluării curente, în cadrul studiilor de masterat, constituie 50 % din nota finală, nota de la examen – 50 %. Nu este admis la evaluarea finală studentul care:

- nu a realizat finalitățile curriculare;
- nu a obținut o notă medie de promovare în cadrul evaluării curente (curs, seminar, lucru individual);
- a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile audioriale;
- nu a realizat sarcinile ce presupun activitatea de învățare individuală (pentru studenții care au absentat motivat).

SUBIECTE PENTRU EVALUAREA FINALĂ
la unitatea de curs „Tehnologii didactice incluzive”
pentru specialitatea „Managementul educației incluzive”

Titularul unității de curs: conf. univ., dr., Maria Pereteatcu _____

1. Argumentați importanța diferențierii și individualizării în educația incluzivă.
2. Specificați principiile de bază în selectare și utilizarea tehnologiilor didactice în proiectarea/organizarea procesului educațional.
3. Elaborați sarcini de învățare în funcție de tipul de inteligență.
4. Elaborați sarcini de învățare în funcție de stilul de învățare.
5. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu deficit de atenție și cu hiperactivitate
6. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu autism.
7. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu pierdere parțială a auzului și cu surditate.
8. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu deficiențe de vedere..
9. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu deficiențe mintale.
10. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu dizabilități de învățare.
11. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu comportament agresiv.
12. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu comportament inhibat.
13. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor dotați.
14. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor talentați.
15. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu tulburări de pronunție sau de articulație (dislalie, rinolalie, disartrie).
16. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu tulburări de ritm și fluență a vorbirii (bâlbâiala, logonevroză, tahilalie, bradilalie, aftongie, tulburări pe bază de coree).
17. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu tulburări de voce (afonie, disfonie, fonastenie).
18. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu tulburări ale limbajului citit-scris (dislexie-alexie și disgrafie-agrafie).
19. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu tulburări polimorfe (afazie și alalie).
20. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu tulburări de dezvoltare a limbajului (mutism psihogen, electiv sau voluntar, retard sau întârziere în dezvoltarea generală a vorbirii).
21. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu tulburări ale limbajului, bazate pe disfuncții psihice (dislogii, ecolalii, jargonofazii, bradifazii ș.a.).
22. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu afecțiuni neurologice (paralizie cerebrală, spina bifidă).
23. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu afecțiuni musculare
24. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu leziune cerebrală traumatică.
25. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu astm.
26. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu diabet juvenil.

27. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu fibroză chistică.
28. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu cancer.
29. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu HIV/SIDA.
30. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu malformații congenitale.
31. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor care au fost supuși abuzului.
32. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu probleme cardiovasculare.
33. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu hemofilie.
34. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu hiperventilație.
35. Identificați caracteristicile asistenței educaționale a elevilor cu arsuri severe.

PRINCIPII DE LUCRU ÎN CADRUL CURSULUI

În scopul unei pregătiri profesionale temeinice, studenții trebuie să participe activ la toate formele de organizare a procesului de predare-învățare-evaluare, să realizeze exigent și la timp sarcinile de învățare, să depună eforturi personale pentru a dobândi finalitățile de studiu preconizate: a acumula cunoștințe, a-și dezvolta capacități și a-și forma competențe, să evite plagiatul, să frecventeze toate orele, să susțină toate formele de evaluare curentă și finală.

BIBLIOGRAFIA

Obligatorie

1. Anca Maria. Metode si tehnici de evaluare a copiilor cu CES. Cluj: Presa Universitară Clujeana, 2007.
2. Chicu, V., Galben, S., Cojocaru, V., Ivanova, L. Educație Incluzivă. Repere metodologice. Asociația Motivație și Centrul de zi Speranța. Chișinău: Casa Editorial-Poligrafică Bons-Offices, 2006.
3. Gherguț, A. Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale-strategii diferențiate și incluzive în educație. București: Polirom, 2006.
4. Ghid pentru cadre didactice de sprijin (CDS), MEdC, UNICEF, RENINCO, Editura Vanemonde, 2005.
5. Hadîrcă, M., Cazacu, T., Adaptări curriculare și evaluarea progresului școlar în contextul educației incluzive, Ministerul Educației, Lumos Moldova, Chișinău: Cetatea de Sus, 2012.
6. Pereteatcu, M. (coautor). Educație incluzivă. Ch.: Lumos, 2011, 103 p.
7. Pereteatcu, M., Zorilo, L., Educația incluzivă în școală, Chișinău: Institutul de formare continuă, 2011, 202 p.
8. Pereteatcu, M., Zorilo, L., Modele și tipuri de școli incluzive, Chișinău: Institutul de formare continuă, 2011, 137 p.
9. Pereteatcu, M., Stupacenco, L. Educația incluzivă. Bălți: S.R. L. Tipografia din Bălți, 2006, 207 p.
10. Solovei, R. Educația incluzivă: Ghid metodologic pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general, Chișinău, 2013.

Suplimentară

1. Burla, G. Tulburările limbajului scris-citit. București: Polirom, 2007
2. Chicu V., Cojocaru V., Galben S. etc. Educație incluzivă. Ghid metodologic, Chișinău, 2006
3. Eftodi, A., Planul educațional individualizat. Structură-model și ghid de implementare, Ministerul Educației, Lumos Moldova, Chișinău: Editura Cetatea de Sus, 2012.
4. Gherguț., Alois Sinteze de Psihopedagogie specială, Ediția a II-a, Polirom 2007;
5. Inclusiv EU (din experiența practicienilor în incluziune educațională) Chicu V., coord. Chișinău, 2008.
6. Indexul incluziunii școlare (traducere M. Pantea), Centre for Studies on Inclusive Education (CSIE), 2003, <http://www.eenet.org.uk/resources/docs/Index%20Romanian.pdf>.
7. Înțelegerea și satisfacerea necesităților copiilor în clase incluzive. Ghid pentru pedagogi, UNESCO. Traducere sprijinită de Comisia Națională UNESCO, Chișinău, 2003.

8. Mara, D., Strategii didactice în educația incluzivă. București, Ed. Didactică și Pedagogică, 2009.
9. Parteneriat școală-familie-comunitate. Ghid pentru cadrele didactice. Editura Didactică și Pedagogică, R.A., București, 2007.
10. Programul național de dezvoltare a educației incluzive din Republica Moldova pentru anii 2011-2020, Hotărîrea Guvernului RM din 6 iulie, 2011.
11. Racu A., Popovici D.V., Danii A. Educația incluzivă. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale, Chișinău: 2010.
12. Regulamentul-cadru al instituției de învățământ general incluzive (proiect), Chișinău, 2011.www.inclusion.md.
13. Regulamentul-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului de asistență psihopedagogică (proiect), <http://nou.edu.md/>
14. Strategii de consolidare a cooperării școală-familie-comunitate, Editura Sfântul Ierarh Nicolae 2014, Ghid metodic pentru formatori, prof. Bărbulescu Anca Gabriela prof. Rotaru Maria-Cristina
15. Vrăsmaș, T., Vrăsmaș, E., Stanciu, M. ș.a. Incluziunea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale. Aspirații și realități. București, Editura VANEMONDE, 2010.
16. Vrînceanu M., Pelivan V. Incluziunea socioeducațională a copiilor cu dizabilități în grădinița de copii. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale din sistemul educațional preșcolar și pentru specialiștii din serviciile specializate de recuperare/reabilitare a copiilor cu dizabilități, Chișinău, 2012